

1. Navn på behandlingen

Strålebehandling

2. Bivirkninger og komplikasjoner

Hudreaksjoner vil som oftest oppstå i større eller mindre grad som følge av strålebehandlingen. Sykepleier, lege og stråleterapeut vil observere strålefeltet med jevne mellomrom. Dersom det oppstår problemer eller du lurer på noe, ta kontakt med personalet.

3. Forholdsregler

Følgende råd kan redusere og/eller lindre hudreaksjoner:

Daglig vask/dusj av huden i strålefeltet anbefales, men for å irritere huden minst mulig bør du:

- Unngå å skrubbe eller gni. Klapp huden tørr eller lufttørk
- Uparfymert såpe kan brukes
- Hvis strålefeltet er mot hodet, brukes en mild sjampo
- Mild deodorant kan brukes selv om armhulen er med i strålefeltet, så lenge det ikke er blitt irritasjon i huden
- Karbad/svømmehall frarådes i behandlingsperioden og så lenge det er reaksjon i huden

Du kan gjerne smøre huden i strålefeltet med uparfymert fuktighetskrem/lotion for å redusere tørrhet, kløe og irritasjon. Det kan smøres både før og etter strålebehandling, **men huden skal være tørr før selve behandlingen**. Produktene skal ikke inneholde metaller som for eksempel Zink. Fortsett å smøre huden i minst 2 uker etter avsluttet behandling. Dersom det blir hudløse områder skal det ikke smøres der. Ved økt tørrhet i huden, bør det være høyere fettinnhold i lotionen/kremen.

Mild kortikosteroid krem (f.eks Hydrokortison 1%) kan brukes ved kløe/irritasjon i strålefeltet etter avtale med personalet.

Unngå direkte soleksponering av strålefeltet i behandlingsperioden. Strålefeltet skal så sant det er mulig være tildekket med fargede tekstiler. Solfaktor i strålefeltet frarådes i behandlingsperioden og til huden er tilhelet etter avsluttet strålebehandling. Etter dette anbefales bruk av minimum solfaktor 30 og/eller tildekking av det bestrålte området i minst ett år.

Klær som dekker strålefeltet bør være skånsomme mot huden, f.eks av bomull eller silke. Unngå klær som strammer i stråleområdet. En BH som ikke strammer kan brukes.

Dersom du får strålebehandling mot brystvegg, skal du helst ikke bruke silikonprotese i behandlingsperioden. Bomullsprotese kan eventuelt benyttes da den er mer skånsom mot huden.

Er det nødvendig med barbering i strålefeltet skal det brukes barbermaskin, ikke barberhøvel.

Unngå bruk av tape i strålefeltet. Selvheftende bandasjer, som for eksempel Mepilex Lite kan benyttes.

Omslag med romtemperert saltvann (Natriumklorid 0,9 %) eller vann kan brukes ved behov for å rengjøre huden og dempe varmfølelse. Strålefeltet kan skylles eller det kan legges på fuktete kompresser i 5-15 minutter. Saltvann kan kjøpes på apoteket, eller du kan koke opp en liter vann og en spiseskje vanlig husholdningssalt. Som alternativ kan vann tilsatt noen få dråper babyolje brukes.

4. Kontroll - oppfølging

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Pasientinformasjon - behandling Hudstell ved strålebehandling			Utskriftsdato: 04.07.2016
Utarbeidet av: Ellen Mathisen Stenling	Godkjent av: Einar Sorterup Hysing	Dokument-ID: 102160 - Versjon: 0	Side 1 av 2

Strålereaksjoner i huden kan vedvare og/eller øke i 2-3 uker etter avsluttet strålebehandling. Måltrettede tiltak som nevnt over skal fortsette til huden er godt tilhelet (vanligvis 4-6 uker etter avsluttet strålebehandling). Dersom det utvikler seg sårdannelse med væsning og /eller vond lukt etter avsluttet behandling ta kontakt med fastlegen din.

5. Kilder for informasjon

1. Herst PM. Prophylactic use of Mepitel Film prevents radiation-induced moist desquamation in an intra-patient randomised controlled clinical trial of 78 breast cancer patients. *Radiotherapy and Oncology*. 2014; 110: 137–143.
2. Taps E, Brandborg A, Vestergaard C, Buus S. Forebyggelse og behandling af akutte hudreaktioner hos kræftpatienter, der modtager ekstern strålebehandling for deres kræftsygdom. Klinisk retningslinje. 2013. Tilgjengelig fra Center for kliniske retningslinjer. <http://www.cfr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/hud-og-slimhinder/forebyggelse-og-behandling-af-akutte-hudreaktioner-hos-kræftpatienter,-der-modtager-ekstern-straalebehandling-for-deres-kræftsygdom.aspx>
3. Chan, RJ et al. Prevention and treatment of acute radiation-induced skin reactions: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *BMC Cancer*. 2014; 14: 53.
4. Wong, RKS et al. Clinical practice guidelines for the prevention and treatment of acute and late radiation reactions form the MASCC Skin Toxicity Study Group. *Support Care Cancer*. 2013; 21:2933-2948.
5. The Radiation Oncology Group/ European Organisation for Reasearch and Treatment of cancer (RTOG/EORTC). Utarbeidet i 1985, forkortet utgave 1990.
6. Kedge EM. A systematic review to investigate the effectiveness and acceptability of intervention for moist desquamation in radiotherapy patients. *Radiography*. 2009; 15: 247-257.
7. Symptom Management Guidelines: Radiation Dermatitis. Klinisk retningslinje. Tilgjengelig fra BC Cancer Agency. <http://www.bccancer.bc.ca/nursing-site/Documents/15.%20Radiation%20Dermatitis.pdf>
8. McQuestion M. Evidence-based skin care management in radiation therapy: clinical update. *Semin Oncol Nurs*. 2011; 27: (2) 1 - 17.
9. Graham P et al. Randomized paired comparison of no-string barrier film versus sorbolene cream (10 % glycerine) skin care during postmastectomy irradiation. *Int. J. Radiation Oncology Biol.Phys*. 2004; 58: (1) 241-246.
10. Ryan JL, Ling M. Radiation dermatitis. Fra Up to date Jun 01, 2015 http://www.uptodate.com/contents/radiation-dermatitis?source=search_result&search=radiation+dermatitis&selectedTitle=1~31
11. Reitan og Schjølberg (2010). Kreftsykepleie. Pasient-utfordring-handling. Oslo: Akribe Forlag A.S

Andre eHåndboksdokumenter

- [Strålebehandling og hudreaksjoner](#)
- [Kreft – Strålebehandling, generell](#)

Vær oppmerksom på at dokumentet kan være endret etter utskrift.

Pasientinformasjon - behandling Hudstell ved strålebehandling		Utskriftsdato: 04.07.2016
Utarbeidet av: Ellen Mathisen Stenling	Godkjent av: Einar Sorterup Hysing	Dokument-Id: 102160 - Versjon: 0
		Side 2 av 2